TRIBUNAL GĦAL TALBIET ŻGĦAR

ĠUDIKATUR
AVV. DR. ILONA SCHEMBRI
LL.B., LL.D., LL.M. (Lond.), Ph.D. (Birm.)

Udjenza tat-8 ta' April 2024

Talba nru. 165/2023 IS

CITADEL INSURANCE PLC (C 21550) KIF SURROGATA FID-DRITTIJIET TA' L-ASSIGURAT TAGĦHA MARIA MIRJAM BUSUTTIL GĦAN-NOM TAS-SOĊJETA' SANSUNA ESTATES CO. LIMITED (C 33544), SIA BIL-POLZA KIF UKOLL BIL-LIĠI, U L-ISTESS MARIA MIRJAM BUSUTTILGĦAN-NOM TAS-SOĊJETA' SANSUNA ESTATES CO. LIMITED (C 33544)

VERSUS

JOSEPH CAMILLERI (I.D. 0351548 (M))

IT-TRIBUNAL,

Ra illi b'Avviż tat-Talba ippreżentat fil-25 ta' Novembru 2021 (a fol. 1), l-atturi talbu l-ammont ta´ tliet elef u sittin Ewro u tlieta u sebgħin ċenteżmi tal-Ewro (Eur 3,060.73) rappreżentanti ħsarat fuq il-vettura bin-numru tar-reġistrazzjoni BUZA ta' għamla Jaguar F Pace li hija l-proprjeta' ta' Maria Mirjam Busuttil għan-nom ts-soċjeta' Sansuna Estates Co. Limited (C 33544) kif ukoll l-imgħax u spejjeż.

Ra d-digriet ta' dan it-Tribunal tat-22 ta' Ġunju 2023 fejn l-atturi ġew awtorizzati jipproċedu bin-notifika tal-konvenut (a fol. 4).

Ra illi l-konvenut ġie debitament notifikat fit-12 ta' Lulju 2023 (a fol. 9).

Ra illi l-konvenut ma ppreżenta ebda risposta u/jew kontro-talba u anqas deher għas-seduta wara li ġie innotifikata b'dan illi waqa' fi stat ta' kontumaċja.

Ra illi l-atturi ippreżentaw il-kapitoli fil-konfront tal-konvenut (a fol. 17).

Ra illi saret seduta oħra fil-11 ta' Diċembru 2023 għas-subizzjoni tal-konvenut b'dan illi l-konvenut għal darb'oħra naqas milli jidher (a fol. 49).

Ra l-atti proċesswali.

Ra illi din il-kawża tħalliet għas-sentenza.

<u>Ikkunsidra</u>

Mill-provi u xhieda prodotti jidher ċar illi l-vettura bin-numru tar-reġistrazzjoni BUZA ta' għamla Jaguar F Pace hija l-proprjeta' ta' Maria Mirjam Busuttil għan-nom ts-soċjeta' Sansuna Estates Co. Limited (C 33544) u kienet ipparkjata quddiem il-proprjeta' tal-konvenut meta waqgħet ġebla fuq il-vettura hawnhekk imsemmija illi wasslet sabiex tali ġebla għamlet danni lill-imsemmija vettura.

Dan it-Tribunal innota illi l-konvenut kien notifikat iżda l-konveut ma ressaq ebda risposta u/jew kontro-talba f'dan il-każ u anqas deher għas-seduta li kien imiss wara li kien hekk innotifikat.

<u>Il-Kontumaċja tal-Konvenut</u>

Hekk kif għadu ġie rrimarkat hawn fuq, jidher mill-proċess illi l-konvenut ma ressaq ebda risposta u/jew kontro-talba u anqas deher għas-seduta li kien imiss wara li kien hekk innotifikat b´dan illi jwassal illi l-konvenut hu fi stat ta´ kontumaċja.

It-Tribunal josserva illi l-kontumaċja waħedha ma titqiesx bħala ammissjoni tat-talba tal-atturi da parti l-konvenut iżda kontestazzjoni ta' l-istess. Għalkemm il-konvenut baqa' kontumaċi, dan ma jfissirx li hu abbanduna kull eċċezzjoni li seta' jagħmel fil-kawża u ammetta d-domandi. F'każ ta' kontumaċja jibqa' l-oneru fuq l-atturi li jressqu provi sal-grad ta' probabbilità u li jressqu l-aħjar prova. Il-ġudikant għandu jeżamina jekk it-talba hijiex ġustifikata independentement mill-kontumaċja tal-konvenut (ara ***Fenici Insurance Agency Limited noe vs. Paul Stoner et*** deċiża mill-Qorti tal-Appell [Inferjuri] fit-22 ta' Novembru 2002). L-istess intqal fis-sentenza ***Blye Engineering Co. Ltd vs. Philip Borg Bellanti et*** deċiża mill-Qorti tal-Appell (sede Inferjuri) fit- 22 ta' Ġunju 2005:

> "*huwa wkoll principju ben stabbilit illi ghalkemm il-konvenut jibqa' kontumaci dan ma kellux jinftiehem bhala li hu abbanduna kull eccezzjoni li seta' jaghti fil-kawza u ammetta d-domanda. Sta ghall-gudikant li jezamina jekk it-talba hix gustifikata, indipendentement mill-kontumacja tal-konvenut*. Vide Kollez. Vol. XXIX P III p 35"

Inoltre´, fis-sentenza fl-ismijiet ***Joseph Edmond sive Jesmond Meilaq vs. Brian Mizzi et noe***, deċiża mill-Qorti tal-Appell (sede Superjuri) fis-27 ta' Marzu 1996 ingħad:

> *"Illi fl-ahharnett irid jinghad illi skond il-gurisprudenza tal-Qrati taghna, il-konvenut li jibqa' kontumaci, bhal kaz odjern, ma jitqiesx li ammetta ttalba ta' l-attur, izda jitqies li jkun irrimetta ruhu ghall-gudizzju tal-Qorti. Dana ma jfissirx pero' li l-Qorti tista' tqajjem hija stess ex officio kwalunkwe eccezzjoni li l-konvenut seta' jqajjem kieku kkontesta l-kawza billi kif gie ritenut fis-sentenza ta' l-Onorabbli Qorti ta' l-Appell in re Hammet vs Genovese moghtija fil-31 ta' Jannar 1991:*
>
> *"Il-Qorti m'ghandhiex tissolleva eccezzjoniiet li mhiex awtorizzata espressament mill-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili jew minn konsiderazzjonijiet ta' ordni Pubblika. Ghaliex altrimenti tinholoq sitwazzjoni fejn il-Qorti tiddeciedi fuq eccezzjoni taghha stess haga li mhix rakkomandabbli billi tinvolvi vjolazzjoni ta' principju kardinali tas-smiegh xieraq tal-kawza;""*

L-istitut tal-kontumaċja hu intiż biss sabiex irażżan l-atteġġjament tal-kontumaċja u disprezz da parti ta' min ġie ċitat biex jersaq quddiem l-Onorabbli Qorti jew Tribunal (ara **Kummissarju tal-Artijiet vs. John Curmi** deċiża mill-Prim' Awla fil-31 ta' Jannar 2003).

<u>L-Azzjoni tal-Atturi</u>

L-atturi ippreżentaw sensiela ta' dokumenti illi huma kollha miġburin f'nota li tinsab a fol. 18 kif ukoll irċevuta oħra illi ma kinitx parti mill-imsemmija nota illi tinsab a fol. 47 u 48. Din it-tali dokumentazzjoni turi ċar illi l-vettura bin-numru tar-reġistrazzjoni BUZA ta' għamla Jaguar F Pace hija l-proprjeta' ta' Maria Mirjam Busuttil għan-nom ts-soċjeta' Sansuna Estates Co. Limited (C 33544) u turi wkoll illi din l-imsemmija vettura hija inxurjata ma' Citadel Insurance plc. (c 21550).

L-atturi ppreżentaw ukoll sensiela ta' ritratti illi jinsabu a fol. 23 sa 31 illi juru b'mod unekwivoku fejn il-vettura hawn fuq imsemmija kienet meta waqgħet ġebla fuqha illi wasslet sabiex ikun hemm danni fuq l-imsemmija vettura.

Ukoll, l-atturi ippreżentaw ir-rapport illi sar fl-Għassa tal-Pulizija u li jinsab a fol. 21 u li juri b'mod ċar illi l-proprjeta' minn fejn waqgħet il-ġebla fuq il-vettura hi tal-konvenut.

Inoltre', l-atturi ippreżentaw kopji tal-ispejjeż inkorsi mill-atturi tul il-perjodu illi l-vettura kienet għat-tiswija u anke l-ispejjeż inkorsi sabiex il-vettura issewwiet.

B'dan illi għaldaqstant, dan it-Tribunal m'għandu ebda dubju illi l-konvenut hu obbligat illi jħallas lill-atturi is-somma ta' tliet elef u sittin Ewro u tlieta u sebgħin ċenteżmi tal-Ewro (Eur 3,060.73) rappreżentanti ħsarat fuq il-vettura bin-numru tar-reġistrazzjoni BUZA ta' għamla Jaguar F Pace li hija l-proprjeta' ta' Maria Mirjam Busuttil għan-nom ts-soċjeta' Sansuna Estates Co. Limited (C 33544).

Fir-rigward ta' dan l-ammont dovut mill-konvenut lill-atturi, l-atturi qed jitolbu l-imgħax. F'dan ir-rigward, it-Tribunal jagħmel referenza għall-artikolu 1141 tal-Kodiċi Ċivili, Kap. 16 tal-

Liġijiet ta' Malta. F'dan il-każ, jidher illi tali obbligazzjoni hija ta' natura kummerċjali skond Artikolu 5 (e) il-Kodiċi tal-Kummerċ, Kap. 13 tal-Liġijiet ta' Malta. B'dan illi għaldaqstant, għandu japplika is-sub-artikolu 1 tal-Artikolu 1141 hawn imsemmi. Għaldaqstant, f'dan il-każ, tali imgħax beda jiddekorri mid-data tal-ittra uffiċjali 901/2022 b'notifika fis-6 ta' Mejju 2022 u dan peress illi minn dakinhar illi il-konvenut kien obbligat illi jeżegwixxi din it-tali obbligazzjoni ta' ħlas lejn l-atturi. B'dan ukoll illi l-imgħax ta' tmienja fil-mija (8%) ikun applikabbli. L-imgħax ta' tmienja fil-mija (8%) hu dak l-ammont ipprovdut fil-Kodiċi Ċivili illi għandu japplika, sakemm il-partijiet ma jiftiehmux fuq ammonti inqas jew sakemm ma tkunx applikabbli il-leġiżlazzjoni sussidjarja 16.06, u liema żewġ eċċezzjonijiet ma japplikawx f'dan il-każ.

Fir-rigward tal-ispejjeż inkorsi mill-atturi għall-ittra uffiċċjali 901/2022 b'notifika fis-6 ta' Mejju 2022, l-atturi ippreżentaw kopja tal-imsemmija ittra illi tinsab a fol. 43 u b'dan illi l-konvenut hu obbligat illi jħallas tali spejjeż lill-atturi.

Decide

Għaldaqstant, dan it-Tribunal jaqta´ u jiddeċiedi billi jilqa' t-talba tal-atturi għall-ammont ta´ tliet elef u sittin Ewro u tlieta u sebgħin ċenteżmi tal-Ewro (Eur 3,060.73) rappreżentanti ħsarat fuq il-vettura bin-numru tar-reġistrazzjoni BUZA ta' għamla Jaguar F Pace li hija l-proprjeta' ta' Maria Mirjam Busuttil għan-nom ts-soċjeta' Sansuna Estates Co. Limited (C 33544) kif ukoll l-imgħax ta' tmienja fil-mija (8%) li beda jiddekorri mis-6 ta' Mejju 2022 sad-data tal-ħlas effettiv kif ukoll l-ispejjeż in konnessjoni mal-ittra uffiċjali 901/2022.

L-ispejjeż ġudizzjarji marbuta ma´ dawn il-proċeduri huma kollha a kariku tal-konvenut.

Avv. Ilona Schembri
Ġudikatur